

Heer van de wijngaard (Matt. 20:1-16)

Waarheidsvriend 01-02-2018

Als de eigenaar van een schildersbedrijf vijf keer op dezelfde dag een uitzendbureau opbelt omdat hij meer personeel nodig heeft voor een grote klus, dan gaat zo'n bureau wel twijfelen aan de competentie van deze schilder. Is hij niet in staat zijn schilderswerk goed te plannen? Is er iets dramatisch mis gegaan bij het schilderen? Loopt het uit de hand? Het is in ieder geval niet normaal. Hetzelfde geldt voor de heer van een wijngaard in Mattheus 20. Waarom gaat deze man vijf keer op dezelfde dag naar de markt om meer personeel in te huren? We horen niet wat voor werk er te doen is, in de wijngaard, maar het ligt voor de hand dat het gaat om de oogst. De druiven moeten geplukt worden en daar heb je seizoensarbeiders voor nodig, uitzendkrachten. En die vind je op de markt. Je mag van de heer van de wijngaard echter verwachten dat hij weet hoeveel arbeiders hij op een dag ongeveer nodig heeft in zijn wijngaard. Misschien dat hij na een week of twee denkt, ik kan nog wel extra hulp gebruiken, maar niet binnen 3 uur. Als dat wel zo zou zijn, dan verstaat hij zijn vak niet. Er is hier dus iets merkwaardigs aan de hand. Hier – op dit vreemde draaipunt - ligt weer de sleutel tot de gelijkenis.

We moeten ons een klein beetje proberen voor te stellen wat er gebeurt op de markt. Een deel van de mannen krijgt werk, maar er blijft ook een grote groep mannen achter. Dat leidt bij hen tot onzekerheid. Want wie zegt, dat zij straks wel door iemand anders worden ingehuurd. En als ze niet worden ingehuurd, dan heeft dat grote gevolgen. Het betekent eenvoudig dat zij met lege handen thuis komen, zonder eten en drinken. Dat is niet alleen lastig voor het gezin, dat met honger naar bed moet. Het raakt ook hun rol en identiteit als hoofd van het gezin. De man is ervoor verantwoordelijk om zijn het gezin te onderhouden. Lukt dat niet, dan verliest hij iets van zijn reputatie en eer. Dan zal hij bijna niet meer thuis durven komen. De heer van de wijngaard weet dat natuurlijk. In de kleine gemeenschap zal hij deze mannen en hun gezinnen goed kennen. Hij heeft met ze te doen. Ik denk dat hij daarom na 3 uur nog eens teruggedaan is, om te kijken of ze al werk hebben. En als ze dan nog steeds op de markt staan, wint zijn bewogenheid het van zijn zakelijkheid. Hij huurt een tweede groep werkers. Hetzelfde gebeurt op het 6^e, het 9^e en zelfs het 11^e uur, vlak voor het einde van de werkdag.

Uit het optreden van de heer van de wijngaard spreekt dus vooral iets van zorg voor de mannen op de markt. Hij is met hen bewogen. Het laat iets zien van zijn karakter en zijn goedheid. Dat wordt ook expliciet zo genoemd in Mat. 20:15. Als de werkers van het eerste uur mopperen dat alle werkers hetzelfde loon krijgen, vraagt de heer van de wijngaard: 'Zijn jullie jaloers? Kunnen jullie het niet hebben dat ik *goed* ben?' Deze heer weet wat al deze mannen nodig hebben om met opgeheven hoofden thuis te komen. En hij is vrij om te doen met zijn geld wat hij wil! En dus wil hij door iedereen hetzelfde te geven voor alle werkers en hun gezinnen zorg dragen.

En – wat de werkers van het eerste uur even lijken te vergeten – de heer draait uiteindelijk zelf op voor de kosten die dit met zich meebrengt. Want het is economisch natuurlijk niet echt rendabel om mensen een volledig dagloon te geven voor een halve dag werk, of zelfs minder. De eerste werkers komen niets te kort. Zij hebben weinig reden om te mopperen, omdat ze gewoon krijgen wat is afgesproken.

Daarin proeven we in de gelijkenis iets van wat Christus voor ons heeft gedaan. Hij heeft onze last gedragen om ons in zijn Koninkrijk op te nemen. Enkel uit goedheid en genade heeft hij onze schuld gedragen. We kunnen met opgeheven hoofd 'thuis komen bij de Vader', dankzij Jezus. Daar licht dus iets op van het kruis van Christus. Het gaat uiteindelijk in het Koninkrijk van God niet om loon naar

werken, maar om genade op kosten van de Heer. Dat geldt voor de eerste werkers overigens niet minder dan voor de laatsten. Ook zij leven dankzij de goedheid van de heer van de wijngaard. Hij had in de ochtend immers evengoed anderen kunnen kiezen; er stonden heel wat meer mannen op werk te wachten. En die waren niet per se slechter. Ook de werkers van het eerste uur hebben hun loon te danken aan het feit dat de heer hen in de ochtend uitkoos. Dat is helemaal op zijn conto te schrijven. Hij is ook goed voor deze eerste werkers.

Zo is deze heer van de gelijkenis een geweldig beeld van de Hemelse Vader, die weet wat wij nodig hebben. En die ons op grond van zijn goedheid en liefde roept om bij Hem te horen. Als we met Oosterse gevoeligheid iets gaan proeven van wat de Heer van de wijngaard doet en hoe diep dat gaat, dan zou ons dat dankbaar moeten maken. Misschien leren we dan wat minder om te mopperen over wat we missen en worden we tevredener met wat God ons geeft. Hij is immers door en door goed. Als we dat leren belijden, ook als het we lijken te ploeteren in de hete zon, dan groeien we door genade in onze relatie met de Hemelse Heere.